

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hyödyllisyysmallioikeudesta annettua lakia ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettua lakia.

Hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön esineellisuuden vaatimuksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmallisuojaan kohteena voisivat olla keksinnöt, joita voidaan käyttää teollisesti. Keksinnön määritelmä vastaisi pääpiirteissään patenttilain mukaista keksintöä. Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmallilaissa määriteltäisiin myös ne ihmisen älykkyyden osoitukset, joita ei katsota hyödyllisyysmallilla suojattaviksi keksinnöiksi. Keksinnöksi ei katsottaisi esimerkiksi löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää. Hyödyllisyysmallioikeutta ei voisi saada keksintöön, joka koskee kasvilajikkeita tai eläinrotuja. Hyödyllisyysmallioikeutta ei voisi myöskään saada menetelmiä koskeviin keksintöihin.

Hyödyllisyysmallin rekisteröinnin voimassaoloaika ehdotetaan pidennettäväksi kahdeksasta vuodesta enintään kymmeneen vuoteen. Patentinhakijalle annettaisiin myös mahdolli-

suus pitää patenttihakemus voimassa, vaikka hakemus muunnettaisiin hyödyllisyysmallihakemukseksi. Hyödyllisyysmallilla suojattavasta keksinnöstä olisi mahdollista teettää maksullinen uutuustutkimus. Hyödyllisyysmallin rekisteröintiä ja julkiseksituloa koskevia määräaikoja ehdotetaan muutettaviksi. Hakemusasiakirjat voisivat tulla julkisiksi viimeistään 15 kuukauden kuluttua hakemuksen tekopäivästä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös välillisestä hyödyllisyysmallin loukkauksesta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi luku, jossa säädettäisiin hyödyllisyysmallia koskevas- ta kansainvälisestä hakemuksesta ja sen käsitte- lyestä. Nämä säännökset vastaisivat kansain- välisen patenttiyhteistyösopimuksen mukaista hakemusmenettelyä.

Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain soveltamisalaa ehdote- taan laajennettavaksi patentilla suojattavien keksintöjen lisäksi myös hyödyllisyysmallioi- keudella suojattaviin keksintöihin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voi- maan 1 päivänä tammikuuta 1996.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ ...	1	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	13
YLEISPERUSTELUT	3	3. Voimaantulo	13
1. Nykytila	3	LAKIEHDOTUKSET	14
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	4	1. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain	
2.1. Esitykset tavoitteet	4	muuttamisesta	14
2.2. Keskeiset ehdotukset	4	2. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	17
3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset	5	LIITTEET	18
4. Asian valmistelu	5	Rinnakkaistekstit	18
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6	1. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta	18
1. Lakiehdotusten perustelut	6	2. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	22
1.1. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta	6	Asetusluonnos	23
1.2. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä	13		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Hyödyllisyysmallioikeudesta annettu laki (800/91), jäljempänä hyödyllisyysmallilaki, tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Hyödyllisyysmallilainsäädäntöä on Suomen lisäksi voimassa muun muassa Tanskassa, Saksassa ja Itävallassa. Ruotsissa ja Norjassa ei ole voimassa hyödyllisyysmallia koskevaa lainsäädäntöä. Euroopan yhteisöjen (EY) komission on määrä antaa vuonna 1995 selvityksensä yhdenmukaisen eurooppalaisen hyödyllisyysmallilainsäädännön tarpeellisuudesta.

Hyödyllisyysmallilain mukaan se, joka on tehnyt keksinnön, tai se, jolle keksijän oikeus on siirtynyt, voi hakemuksesta saada hyödyllisyysmallioikeuden keksintöön ja siten yksinoikeuden sen ammattimaiseen hyväksikäyttöön. Laissa keksinnöllä tarkoitetaan esineen muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuvaa teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti. Hyödyllisyysmallioikeutta ei myönnetä keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista.

Henkilö, jolla on hyödyllisyysmalli tiettyyn keksintöön, on oikeutettu Suomessa käyttämään keksintöä taloudellisesti hyväkseen valmistamalla, tarjoamalla, saattamalla vaihdantaan tai käyttämällä hyödyllisyysmallioikeudella suojattua tuotetta tai tuomalla maahan tai pitämällä hallussaan tällaista tuotetta edellä mainittua tarkoitusta varten. Tämä yksinoikeus ei kuitenkaan käsitä hyväksikäyttöä, joka ei ole ammattimaista, eikä sellaisen hyödyllisyysmallioikeudella suojatun tuotteen hyväksikäyttöä, joka Euroopan talousalueella (ETA) on saatettu vaihdantaan hyödyllisyysmallioikeuden haltijan toimesta tai tämän suostumuksella. Yksinoikeus ei käsitä myöskään keksinnön käyttöä kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä.

Hyödyllisyysmallia koskevat hakemukset tehdään kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle. Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika on vuonna 1994 ollut noin kolme kuukautta. Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on nykyisin voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kerran neljäksi vuodeksi. Rekisteröinti on enimmillään voimassa kahdeksan vuotta. Hyödyllisyysmallihakemuksia tehtiin patentti- ja rekisterihallituksen hyödyllisyysmallijaos-

toon 633 kappaletta vuonna 1993 ja 647 kappaletta vuonna 1994.

Hyödyllisyysmallilla voidaan suojata keksintöjä, jotka eivät täytä patentoitavuuden edellytyksiä, mutta joille mallioikeuslain (221/71) mukainen suoja taas ei ole riittävä. Hyödyllisyysmallilla suojataan myös pikkukeksintöjä ja laiteparannuksia, jotka sinänsä voivat täyttää patentoitavuuden edellytykset, mutta joille patenttisuojaus on liian kallis tai hidas suojamuoto keksinnön laadun tai esineen lyhyen taloudellisen hyödyntämisaajan vuoksi. Hyödyllisyysmallilain mukaan keksinnön tulee olla uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeuden hakemispäivää, ja lisäksi selvästi erota siitä. Tunnetuksi katsotaan kaikki, mikä on tullut julkiseksi, joko kirjoituksen tai esitelmän välityksellä, hyväksi käyttämällä tai muulla tavalla. Hyödyllisyysmallihakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia rekisteröintipäivästä lukien.

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan tehdä myös muuntamalla samaa keksintöä koskeva vireillä oleva patenttihakemus hyödyllisyysmallihakemukseksi, jolloin hyödyllisyysmallihakemus katsotaan tehdyksi samana päivänä kuin patenttihakemus. Kun patenttihakemus muutetaan hyödyllisyysmallihakemukseksi, katsotaan se muuntamisen yhteydessä rauenneeksi. Muuntamista ei voida kuitenkaan tehdä enää sen jälkeen, kun kahdeksan vuotta on kulunut patentin hakemisesta. Samassa hakemuksessa ei saa hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan keksintöön.

Hyödyllisyysmallien rekisteröinti perustuu ilmoitusmenettelyyn. Rekisteriviranomainen tarkastaa, että hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena oleva keksintö on teollisesti käytettävissä oleva esineen muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuva tekninen ratkaisu, jonka hyväksikäyttö ei ole siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista. Rekisteriviranomaisen tehtävänä on tarkastaa myös, että hyödyllisyysmallihakemus on muodollisesti oikein laadittu, ja että hyödyllisyysmallioikeuden hakijalla ja haltijalla, jolla ei ole kotipaikka Suomessa, on täällä asuva asiamies, joka on oikeutettu edustamaan häntä kaikissa hakemusta ja rekisteröityä hyödyllisyysmallia koskevista asioista.

Hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena olevan keksinnön uutuutta tai keksinnöllisyyttä ei hakemusta käsiteltäessä tutkita. Hakemus re-

kisteröidään, jos se täyttää rekisteröinnin muodolliset edellytykset. Ilmoitusmenettelyn etuna ovat käsittelyn nopeus, halpuus ja yksinkertaisuus. Lyhyt käsittelyaika takaa sen, että hakija voi nopeasti alkaa käyttää suojattua keksintöä taloudellisesti hyväkseen sekä ryhtyä toimenpiteisiin mahdollisia oikeudenloukkauksia vastaan. Hyödyllisyysmallisuojan pitävyys jää myöhemmin selvitettäväksi mahdollisen riitapaukan yhteydessä. Kuka tahansa voi tehdä rekisteriviranomaiselle vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta mitättömäksi. Vaatimuksen tekoaikaa ei ole laissa ajallisesti rajoitettu.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Esitykset tavoitteet

Teollisoikeudellisella lainsäädännöllä pyritään edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Esityksen tavoitteena on laajentaa hyödyllisyysmallioikeuden mukaisen suojan soveltamisalaa ja saattaa hyödyllisyysmallilainsäädäntö vastaamaan nykyistä enemmän kansainvälistä kehitystä. Hyödyllisyysmallia koskeva yhdenmukainen lainsäädäntö eri valtioissa helpottaa hyödyllisyysmallioikeuden hakijoiden asemaa. Esityksessä on otettu huomioon erityisesti Saksan ja Tanskan hyödyllisyysmallilainsäädäntö.

Esityksen tavoitteena on myös kehittää hyödyllisyysmallisuojan hakemusmenettelyä nykyistä monipuolisemmaksi. Pidentämällä hyödyllisyysmallioikeuden suoja-aikaa kahdeksasta kymmeneen vuoteen saadaan hyödyllisyysmallioikeuden käyttö teollisoikeudellisena suoja-muotona nykyistä tarkoituksenmukaisemmaksi. Koska hyödyllisyysmallilla voisi ehdotuksen mukaan suojata myös nykyistä enemmän merkittäviä investointeja vaativia keksintöjä, joiden kehittäminen ja myös käsittely rekisteriviranomaisessa voivat vaatia nykyistä enemmän aikaa, on johdonmukaista, että myös suoja-aikaa vastaavasti pidennetään. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on välillisesti parantaa kotimaisen teollisuuden toimintaedellytyksiä.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Soveltamisala

Hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön

osalta ehdotetaan luovuttavaksi esineen muodon, rakenteen tai niiden yhdistelmän vaatimuksesta. Ehdotuksen mukaan keksinnöllä tarkoitettaisiin teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti. Näin hyödyllisyysmallisuoja laajennettaisiin koskemaan pääpiirteissään patenttilain mukaisia keksintöjä.

Hyödyllisyysmallilaissa tarkoitetuksi keksinnöksi ei kuitenkaan katsottaisi tiettyjä ihmisen älykkyyden osoituksia, kuten esimerkiksi pelkästään löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää. Hyödyllisyysmallioikeutta ei voisi edelleenkaan saada keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista. Suojaa ei myönnettäisi myöskään kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin. Ehdotuksen mukaan menetelmät eivät olisi suojattavissa hyödyllisyysmallilla. Erityisesti kemiallisten menetelmien osalta tätä puoltaa se, että menetelmien pitäminen salaisina on yleensä helpompaa kuin tuotteiden.

Välillinen hyödyllisyysmallin loukkaus

Hyödyllisyysmallilaissa ei ole patenttilain tavoin välillistä hyödyllisyysmallin loukkausta koskevaa säännöstä. Hyödyllisyysmallin haltijan yksinoikeuden sisältöä ehdotetaan vahvistettavaksi säännöksellä hyödyllisyysmallin välillisestä loukkauksesta. Välillisellä loukkauksella tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa muu kuin yksinoikeuden haltija tarjoaa kolmannelle osapuolelle, jolla ei ole oikeutta hyödyllisyysmallin taloudelliseen hyväksikäyttöön, johonkin olennaiseen keksinnössä tai keksinnön käyttämiseen liittyvää välinettä. Kolmas osapuoli voisi tämän välineen avulla käyttää hyväksi hyödyllisyysmallilla suojattua keksintöä. Ehdotettu säännös vastaa patenttilain säännöstä patentin välillisestä loukkauksesta. Ehdotuksella täsmennettäisiin yksinoikeuden sisältöä ja lisättäisiin yksinoikeuden haltijan oikeusvarmuutta mahdollisissa loukkaustapa-uksissa.

Suojan voimassaoloaika

Hyödyllisyysmallin suoja-aikaa ehdotetaan pidennettäväksi kymmeneen vuoteen. Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmalli olisi voimassa neljä vuotta ja sitä voitaisiin hakemuksesta pidentää neljällä vuodella ja tämän jälkeen

vielä kerran kahdella vuodella. Suojan voimasaoloajan pidentäminen lisäisi hyödyllisyysmallioikeuden merkitystä erityisesti pienelle ja keskiuurelle teollisuudelle soveltuvana suojamuotona.

Hakemuksen muuntaminen

Ehdotuksen mukaan patenttihakemusta hyödyllisyysmallihakemukseksi muunnettaessa patenttihakemus jäisi vireille. Jos patenttihakemus muunnetaan nykyisin hyödyllisyysmallioikeutta koskevaksi hakemukseksi, katsotaan patenttihakemus muuntamisen yhteydessä peruutetuksi. Muuntamista ei voisi tehdä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut patentin hakemispäivästä. Patenttihakemuksen muuntaminen hyödyllisyysmallihakemukseksi turvaisi suojan haltijan oikeudet suojatun keksinnön loukkaustilanteessa, koska hyödyllisyysmallioikeuden turvin kanne voidaan nostaa nopeasti ja pitkäikäisempi patentti olisi myöhemmin keksinnön suojana. Tämä parantaisi suojan haltijan mahdollisuuksia oikeuksiensa puolustamiseen.

Uutuustutkimus ja hakemuksen julkistamisen lykkääminen

Esityksen mukaan hyödyllisyysmallin hakija voisi kirjallisesti pyytää rekisteriviranomaiselta tutkimusta siitä, onko hakemuksen kohteena oleva keksintö uusi ja eroaako se selvästi siitä, mikä on aikaisemmin tullut tunnetuksi. Kuka tahansa voisi tehdä hakemuksen uutuustutkimuksen suorittamiseksi sen jälkeen, kun hyödyllisyysmalli on merkitty rekisteriin tai tullut hakemusmenettelyn mukaisesti julkiseksi.

Hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus

Hyödyllisyysmalliin ehdotetaan sovellettavaksi patenttityhteistyösopimuksen (SopS 58/80; Patent Cooperation Treaty; PCT) säännöksiä kansainvälisestä hakemuksesta. Suomi on 1 päivänä lokakuuta 1980 liittynyt Washingtonissa 19 päivänä kesäkuuta 1970 solmittuun patenttityhteistyösopimukseen. Patentinhakija voi sopimuksen soveltussääntöjen mukaan ilmoittaa, että hänen kansainvälinen hakemuksensa koskee patentin sijasta keksijäntodistuk-

sen, hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallintodistuksen myöntämistä, kun on kysymys sellaisesta nimityksestä tai valitusta valtiosta, jonka laki sallii keksijäntodistuksen, hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallintodistuksen myöntämisen. Tämä valintamahdollisuus ehdotetaan säädettäväksi hyödyllisyysmallilakiin. Myös Saksassa ja Tanskassa on mahdollista tehdä patenttityhteistyösopimuksen mukainen kansainvälinen hyödyllisyysmallia koskeva hakemus.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esityksen taloudelliset vaikutukset valtiontalouteen ovat vähäiset. Ehdotus oletettavasti lisäisi hyödyllisyysmallihakemusten määrää. Hakemusmäärän kasvu lisäisi jossain määrin patentti- ja rekisterihallituksen tuloja. Ehdotetut muutokset eivät aiheuttaisi viraston käytännössä mainittavia kustannuksia. Patenttihakemusten määrään ehdotuksella ei olisi mainittavia vaikutuksia.

Esityksellä ei ole mainittavia organisaatioon kohdistuvia vaikutuksia. Hyödyllisyysmallihakemusten määrän oletettava kasvu tulisi lisäämään patentti- ja rekisterihallituksen hyödyllisyysmallijaoston työmäärää. Mahdollinen henkilöstön lisäystarve hoidetaan viraston sisäisin siirtein.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu patentti- ja rekisterihallituksen asettaman työryhmän ehdotukseen. Tämän työryhmän laatimasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyödyllisyysmallilain muuttamisesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, Teknologian kehittämisskrukselta, Keskuskauppakamarilta, Keksintösäätiöltä, Pienteollisuuden Keskusliitolta, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta, Kemianteollisuus r.y.:ltä, Lääketeollisuusliitto r.y.:ltä, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys r.y.:ltä, Patentti-insinöörit r.y.:ltä, Keksijäyhdistysten Keskusjärjestö r.y.:ltä, Suomen Teollisoikeudellinen Yhdistys r.y.:ltä ja Suomen AIPPI-ryhmältä (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle). Lausunnonantajat kannattivat pääsääntöisesti ehdotettuja muutoksia. Esitys on saatettu lopulliseen muotoonsa virkatyönä kauppa- ja teollisuusministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

1 §. Hyödyllisyysmallioikeuden kohteena voi nykyisin olla keksintö, jolla tarkoitetaan esiinnettyä muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuvaa teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti. Esineellisyysvaatimuksesta ehdotetaan luovuttavaksi, koska se ei ole osoittautunut käytännössä tarkoituksenmukaiseksi. Lain 1 §:n 2 momentin mukaan hyödyllisyysmallilla suojattavalla keksinnöllä tarkoitettaisiin teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti. Ehdotus laajentaisi hyödyllisyysmallilla suojattavien keksintöjen alaa. Ehdotus merkitsisi sitä, että hyödyllisyysmallilla voitaisiin suojata myös keksintöjä, jotka ovat vailla esineen muotoa, kuten kemialliset yhdisteet, ravinto- tai lääkeaineet ja mikrobiologiset keksinnöt. Myös erilaiset kemian teollisuuden tuotteet, kuten hammastahnat, pesupulverit, liimat ja suksivoiteet olisivat ehdotuksen mukaan suojattavissa hyödyllisyysmallilla, jos ne ovat uusia ja eroavat selvästi siitä, mikä on tullut ennen hyödyllisyysmallin hakemista tunnetuksi.

Määritelmä tekninen ratkaisu sulkee hyödyllisyysmallioikeuden mukaisen suojan ulkopuolelle patenttilaissa (550/67) tarkoitettua henkisen työn tulokset, joita ei katsota patenttioikeudeksi keksinnöksi. Jotta käytännössä ei kuitenkaan esiintyisi rajanveto-ongelmia siitä, minkälaiset henkisen työn tulokset katsotaan hyödyllisyysmallilla suojattaviksi keksinnöiksi, ehdotetaan 3 momentissa säädettäväksi patenttilain 1 §:n 2 momenttia vastaavalla tavalla. Ehdotuksen mukaan keksinnöksi ei katsottaisi löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää eikä taiteellista luomusta eikä myöskään suunnitelmaa, sääntöä tai menetelmää älyllistä toimintaa, peliä tai liiketoimintaa varten. Myöskään tietokoneohjelmaa tai tietojen esittämistä ei katsottaisi hyödyllisyysmallioikeudeksi keksinnöksi.

Löydöllä tarkoitetaan sellaista, mikä on ennestään olemassa luonnossa, mutta jota ei ole aikaisemmin tunnettu. Löytönä on pidettävä esimerkiksi vapaasti luonnossa esiintyvän materiaalin löytämistä tai havaitsemista. Tällainen löytö ei olisi suojattavissa hyödyllisyysmallilla. Sen sijaan löytöön perustuva teollisesti käytet-

tävissä oleva käytännön sovellus, jolla ratkaistaan tekninen ongelma, voi olla suojattavissa, jos se täyttää muut hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön edellytykset.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hyödyllisyysmallisuojaan ulkopuolelle rajattavista keksinnöistä. Ehdotettu momentti vastaisi pääperiaatteiltaan patenttilain 1 §:n 3 momenttia. Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmallioikeutta ei voisi saada keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista, eikä keksintöön, joka koskee kasvilajikkeita tai eläinrotuja. Vaikka hyödyllisyysmallia ei ehdotuksen mukaan myönnettäisi kasvilajikkeille ja eläinroduille, ei tämä poikkeus merkitsisi sitä, että hyödyllisyysmallioikeutta ei voisi myöntää keksintöihin, jotka koskevat kasveja tai eläimiä yleisesti. Ehdotuksen mukaan kasveja ja eläimiä koskevien keksintöjen suojaamisessa hyödyllisyysmallioikeudella tulisi keksinnön määritelmän osalta noudattaa patenttioikeudessa vakiintunutta tulkintakäytäntöä. Ehdotuksen mukaan myöskään menetelmiä koskevat keksinnöt eivät olisi suojattavissa hyödyllisyysmallioikeudella. Menetelmille ei ole myönnetty suojaa voimassa olevan hyödyllisyysmallilain nojalla. Hyödyllisyysmalli on teollisoikeudelliselta luonteeltaan lähinnä tuote- tai laitekeksintöjä suojaava yksinoikeus. Menetelmät ovat suojattavissa patentilla. Käytännössä menetelmille haetaan patenttia harvemmin kuin tuote- tai laitekeksinnöille. Menetelmien suojaamista hyödyllisyysmallilla ei katsota tässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi.

2 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti joka vastaa sisällöltään patenttilain 2 §:n 3 momenttia. Ehdotuksen mukaan kansainvälisellä hyödyllisyysmallihakemuksella on sama oikeusvaikutus kuin kansallisella hyödyllisyysmallihakemuksella.

3 §. Pykälässä säädetään hyödyllisyysmallioikeuden haltijan yksinoikeuden sisällöstä. Ehdotuksen mukaan pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säänneltäisiin välillisestä hyödyllisyysmallin loukkauksesta. Ehdotetussa momentissa täsmennettäisiin yksinoikeuden sisältöä. Ehdotus parantaisi erityisesti hyödyllisyysmallioikeuden haltijan asemaa sekä poistaisi oikeudellisesti epävarman tilanteen hyödyllisyysmallioikeuden loukkaustapauksissa. Ehdotuksen mukaan yksinoikeus sisältäisi myös sen,

ettei muu kuin hyödyllisyysmallioikeuden haltija saisi käyttää hyväksi keksintöä tarjoamalla kolmannelle osapuolelle, jolla ei ole oikeutta keksinnön hyödyntämiseen, johonkin olennaiseen keksinnössä tai keksinnön käyttämiseen liittyvää välinettä. Säännös koskisi tilanteita, joissa muu kuin oikeudenhaltija tietäisi välineen soveltuvan keksinnön käyttämiseen tai olosuhteiden perusteella olisi pitänyt tietää, että väline soveltuu keksinnön käyttämiseen. Jos väline olisi yleisesti kaupan oleva tavara, sovellettaisiin kieltoa ainoastaan, jos välineen tarjoaja tai toimittaja pyrkisi tarkoituksellisesti vaikuttamaan vastaanottajaan, jotta tämä ryhtyisi tekoon, johon ei pykälän 1 momentin mukaan ilman oikeudenhaltijan suostumusta saa ryhtyä. Esityksen mukaan ehdotettua säännöstä sovellettaessa keksinnön hyväksikäyttöön oikeutettuna henkilönä ei pidettäisi 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavia. Tällaista toimintaa on keksinnön hyväksikäyttö, joka ei ole ammattimaista, ja keksinnön käyttö kokeissa, jotka koskevat itse keksintöä. Myös mainitunlaista toimintaa harjoittavat henkilöt katsottaisiin hyödyllisyysmallin välillisessä loukkauksessa edellä mainituksi kolmanneksi osapuoleksi, jolla ei ole oikeutta keksinnön hyväksikäyttöön. Ehdotettu säännös vastaa sisällöltään patenttilain 3 §:n 2 momenttia.

6 §. Hyödyllisyysmallihakemus tehdään kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kansainvälinen hyödyllisyysmallihakemus voitaisiin tehdä myös toisen maan patenttiviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle. Tällaisen hakemuksen vastaanottavaksi viranomaiseksi voitaisiin patenttiyhteistyösopimuksen mukaisesti nimetä myös Suomen patenttiviranomainen.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi virke, jonka mukaan mikäli keksintö koskee mikrobiologisella menetelmällä aikaansaattua tuotetta, sovelletaan mikro-organismin tallettamista koskevaa patenttilain 8 a §:ää sekä 22 §:n 6 ja 8 momenttia soveltuvin osin. Säännöksessä on viitattu patenttilakiin, koska mikro-organisminviljelmän tallettamista koskevat säännökset soveltuvat mikrobiologisten keksintöjen osalta samalla tavoin niin patentti- kuin hyödyllisyysmallihakemukseen. Mikrobiologinen talletus on tehtävä ennen hyödyllisyysmallihakemuksen tekemistä tai hakemuksessa pyydettyä etuoikeuspäivää. Talletuksesta on ilmoitettava viimeis-

tään vastauksena rekisteriviranomaisen antamaan välipäätökseen. Talletus tulee julkiseksi hakemusasiakirjojen julkiseksitulon yhteydessä ehdotetun 18 §:n mukaisesti.

8 §. Pykälän 1 momentissa säädetään patenttihakemuksen muuntamisesta hyödyllisyysmallihakemukseksi. Nykyisin muuntamista ei voida tehdä enää sen jälkeen, kun kahdeksan vuotta on kulunut siitä päivästä, jona patenttihakemus on tehty. Tämä kahdeksan vuoden määräaika ehdotetaan pidennettäväksi hyödyllisyysmallioikeuden suoja-ajan ehdotetun pidennyksen mukaisesti kymmeneen vuoteen. Säännöksessä on olennaista, että määräaika on yhtä pitkä kuin hyödyllisyysmallioikeuden suoja-aika.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 2 momentti, jonka mukaan vireillä oleva patenttihakemus jäisi vireille, vaikka se muunnettaisiin hyödyllisyysmallihakemukseksi, jollei hakija peruuta patenttihakemusta erikseen. Patenttihakemuksen peruuntuminen sitä hyödyllisyysmallihakemukseksi muunnettaessa heikentää hyödyllisyysmallin hakijan teollisoikeudellista suojaa, jos hän muuntaa patenttihakemuksensa hyödyllisyysmallihakemukseksi puolustaakseen oikeuksiaan loukkaustilanteessa. Ehdotuksen mukaan patenttihakemus käsiteltäisiin omana erillisenä hakemuksenaan, vaikka keksinnölle myönnettäisiin hyödyllisyysmallisuoja. Hyödyllisyysmallihakemusta ei kuitenkaan olisi mahdollista muuntaa patenttihakemukseksi.

Patenttihakemuksen jääminen vireille antaisi mahdollisuuden suojata ne patenttihakemuksessa esitetyt ratkaisut, joita ei ole muunnettaessa otettu mukaan hyödyllisyysmallihakemukseen. Ehdotus mahdollistaisi keksinnön kaksoisuojauksen. Jos keksinnölle, jolle olisi jo myönnetty hyödyllisyysmalli, myönnettäisiin myös patentti, olisi keksintö sen jälkeen suojattu hyödyllisyysmallilla ja patentilla. Myös Saksassa ja Tanskassa patenttihakemus jää vireille muuntamisen jälkeen.

9 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että samassa hyödyllisyysmallihakemuksessa ei saisi hakea yksinoikeutta kahteen tai useampaan toisistaan riippumattomaan keksintöön. Yhdessä hakemuksessa voisi ehdotuksen mukaan olla useita suojavaatimuksia, jotka voivat kohdistua yhtä useampaan toisistaan riippuvaiseen keksintöön. Tähän saakka hyödyllisyysmallihakemuksissa on ollut vain yksi suojavaatimus hakemusmenettelyn

nopeuttamiseksi ja yksinkertaistamiseksi. Keksinön kuvaaminen yhdessä suojavaatimuksessa on tehnyt hakemuksen laatimisesta hankalaa. Ehdotettu muutos helpottaisi patenttihakemuksen muuntamista hyödyllisyysmallihakemukseksi sekä hyödyllisyysmallin mitätöintinnettelyä. Myös Saksassa ja Tanskassa hyödyllisyysmallihakemuksissa sallitaan useita suojavaatimuksia.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 2 momentti, jonka mukaan hakemus voidaan hakijan pyynnöstä jakaa, jolloin uusi hakemus on katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus. Hakija voi jakaa hakemuksen useiksi hakemuksiksi, jos hakemuksessa haetaan yksinoikeutta useaan keksintöön. Hakijan pyynnöstä alkuperäisestä hakemuksesta jakamalla erotettua keksintöä tarkoittava uusi hakemus on katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus. Jakamalla aikaansaatu uusi hakemus ei saa käsittää mitään sellaista, mikä hyödyllisyysmallilain 11 §:n mukaan voitaisiin katsoa hakemuksen laajentamiseksi. Lain 11 §:n mukaan hyödyllisyysmallihakemuksesta ei saa muuttaa siten, että hyödyllisyysmallioikeus tulisi koskemaan jotakin, mitä ei käynyt selville alkuperäisestä hakemuksesta. Myös Saksassa ja Tanskassa on mahdollisuus hyödyllisyysmallihakemuksen jakamiseen.

12 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan hakijalla olisi mahdollisuus pyytää rekisteriviranomaiselta tutkimusta sen arvioimiseksi, täyttääkö hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena oleva ratkaisu lain 2 §:n 1 momentin mukaiset vaatimukset. Kuka tahansa voisi hakemuksella pyytää tutkimusta sen jälkeen kun hyödyllisyysmalli on merkitty rekisteriin tai hyödyllisyysmallihakemus on tullut julkiseksi. Lain 2 §:n 1 momentin mukaan keksinnön tulee olla uusi siihen verrattuna, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeuden hakemispäivää, ja lisäksi selvästi erota siitä. Rekisteriviranomaisen tutkimuksessa noudatettaisiin soveltuvin osin samoja periaatteita kuin patenttihakemustakin tutkittaessa. Tutkimus perustuisi viranomaisen käytössä olevaan julkiseksi tulleen tutkimusaineistoon. Tutkimuksessa selvittäisiin tekniikan taso asianomaisella alalla. Tutkimus käsittäisi joko yksinomaan luetteloinnin mahdollisista tutkimuksissa havaituista uutuuden esteistä tai sitten myös viranomaisen lausunnon uutuustutkimuksen tuloksen edellyttämistä mahdollisista jatkotoi-

menpiteistä ja suositeltavista menettelytavoista. Rekisteriviranomainen ei antaisi edellä mainittua lausuntoa, ellei tutkimuksen teettäjää sitä erikseen pyytäisi. Rekisteriviranomaisen lausunto tutkimustuloksesta olisi luonteeltaan ohjeellinen. Lausunnossa voitaisiin esimerkiksi havaittujen uutuuden esteiden perusteella ehdottaa hyödyllisyysmallihakemuksen vaatimusten rajoittamista.

Rekisteriviranomaiselle saapuneista hyödyllisyysmallihakemuksista pidettävään päiväkirjaan merkittäisiin tieto siitä, onko hakemuksesta tehty tutkimuspyyntö. Suoritettu tutkimus merkittäisiin hyödyllisyysmallin rekisteröintitodistukseen ja hyödyllisyysmallirekisteriin. Tutkimustulos olisi julkinen sen jälkeen, kun hyödyllisyysmallihakemuksesta koskevat asiakirjat olisivat tämän lain 18 §:n mukaan tulleet julkisiksi. Ehdotus helpottaisi mitättömäksijulistamista vaativan henkilön asemaa. Tutkimusta voitaisiin pyytää vielä hyödyllisyysmallioikeuden lakattuakin. Tutkimuksesta ja erikseen annettavasta lausunnosta olisi suoritettava vahvistettu maksu.

18 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että hakemusasiakirjat olisivat julkisia rekisteröintipäivästä tai viimeistään silloin, kun on kulunut 15 kuukautta päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Nykyisin asiakirjat ovat tulleet julkisiksi rekisteröintipäivästä lukien, eikä hakijalla ole ollut mahdollisuutta lykätä hakemusasiakirjojen julkiseksituloa. Jos hakemuksen kohteena oleva keksintö on vielä ollut kehitysvaiheessa, on tietojen julkistamista keksinnöstä pidetty yrityksen toiminnalle haitallisena. Tämän vuoksi ehdotetaan, että hakijalla olisi mahdollisuus julkistaa keksintönsä joko rekisteröintipäivänä taikka viimeistään 15 kuukauden kuluttua hakemuksen tekopäivästä tai etuoikeuspäivästä.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 2 momentti, jonka mukaan rekisteröintiä voidaan hakijan pyynnöstä lykätä enintään 15 kuukautta päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Jos hakemus on jätetty silleen tai hylätty, ehdotetaan, että asiakirjat tulevat kuitenkin julkisiksi ainoastaan silloin, jos hakija pyytää hakemuksen ottamista uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta. Hakemus tutkittaisiin ennen rekisteröinnin lykkäykselle pyydetyn ajan päättymis-

tä, mutta rekisteröitäisiin vasta hakijan valitsemman ajan kuluttua. Hakemus tulisi julkiseksi rekisteröitäessä tai viimeistään 15 kuukauden kuluttua hakemuksen tekemispäivästä tai sellaiseksi katsottavasta päivästä tai, jos hakemuksessa on pyydetty etuoikeutta, etuoikeuspäivästä. Mahdollisuus lykätä hyödyllisyysmallin rekisteröintiä pidentäisi hakemusten käsittelyaikoja. Pyydetystä rekisteröinnin lykkäyksestä olisi suoritettava säädetty lisämaksu. Hyödyllisyysmallin rekisteröinnin lykkäystä olisi pyydetty hyödyllisyysmallihakemusta tehtäessä. Myöhemmin tehtyä lykkäyspyyntöä ei otettaisi huomioon. Ehdotetun 2 momentin mukaan asiakirjat eivät kuitenkaan tulisi julkiksi, jos hakemus ennen sanotun ajan päättymistä olisi jätetty sillensä tai hylätty lainvoiman saaneella päätöksellä. Lykkäysmahdollisuus tulisi jossain määrin pidentämään hyödyllisyysmallihakemusten käsittelyaikoja.

Eräs rekisteröinnin lykkäystä puoltava seikka olisi se, että uutuustutkimuksen tulos saat- taita valmistua vasta hyödyllisyysmallihakemuksen rekisteröinnin jälkeen, jolloin hakijalla ei enää olisi mahdollisuutta muuttaa hakemusta. Uutuustutkimuksessa voisi tulla esiin seikkoja, jotka puoltaisivat hyödyllisyysmallihakemuksen vaatimusten rajoittamista. Myös Saksassa ja Tanskassa on mahdollista siirtää julkiseksituloa ja rekisteröintiä enimmillään 15 kuukautta hakemuksen tekemispäivästä tai sellaiseksi katsottavasta päivästä tai, jos hakemuksessa on pyydetty etuoikeutta, etuoikeuspäivästä.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 3 momentti, jonka mukaan asiakirjat voisivat hakijan pyynnöstä tulla julkiseksi myös aikaisemmin kuin mitä edellä 1 momentissa on säädetty. Hakemus voisi ehdotuksen mukaan tulla julkiseksi esimerkiksi heti kun hakemus on jätetty rekisteriviranomaiselle. Mikäli hakija myöhemmin peruuttaisi rekisteröinnin lykkäyspyynnön, ei suoritettua lisämaksua ehdotuksen mukaan palautettaisi.

19 §. Pykälän 1 momentissa säädetään, milloin hyödyllisyysmallioikeuden rekisteröintiä voidaan vaatia julistettavaksi mitättömäksi. Ehdotuksen mukaan vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta kokonaan tai osittain mitättömäksi voisi kuka tahansa tehdä, jos hyödyllisyysmallioikeuden suojaama keksintö tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä,

6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Momentista ehdotetaan muutettavaksi 1 §:n viittausta vastaamaan ehdotettua 1 §:ää sekä ehdotetaan poistettavaksi viittaus 9 §:ään. Lain 9 §:ssä säädetään hakemuksessa esitettyjen keksintöjen yhtenäisyyden vaatimuksesta. Tällä hetkellä hyödyllisyysmallihakemuksessa sallitaan vain yksi suojavaatimus ja yksi keksintö. Ehdotetun 9 §:n mukaan samassa hakemuksessa ei kuitenkaan saisi hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan toisistaan riippumattomaan keksintöön. Mikäli hyödyllisyysmallin rekisteröintiä olisi mahdollista vaatia julistettavaksi mitättömäksi keksinnön epäyhtenäisyyden perusteella, aiheutuisi tästä hyödyllisyysmallioikeuden haltijalle rekisteröinnin pitävyyttä koskeva epävarmuus. Haltija ei myöskään enää epäyhtenäisyyden ilmettyä mitättömäksi julistamisvaatimuksen yhteydessä voisi käyttää jakamisenettelyä, jolloin hän saattaisi menettää osan yksinoikeudestaan. Tästä syystä momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus 9 §:ään. Lain 12 §:n mukaan rekisteriviranomainen tarkastaa, että hakemus täyttää 9 §:ssä säädetty vaatimukset. Myöskään tästä syystä 9 § ei ole tarpeellinen mitättömäksi julistamisvaatimuksen perusteena. Saksassa tai Tanskassa ei hyödyllisyysmallihakemuksen epäyhtenäisyys voi olla mitättömäksi julistamisvaatimuksen perusteena.

21 §. Pykälässä säädetään niistä perusteista, joiden nojalla rekisteriviranomaisen on julistettava hyödyllisyysmallin rekisteröinti mitättömäksi. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan lakiteknisesti muutettavaksi 1 §:n osalta viittaus 2—4 momenttiin sekä poistettavaksi viittaus lain 9 §:ään. Pykälän 1 momentissa viitataan samoihin säännöksiin, jotka lain 19 §:n 1 momentin mukaan ovat hyödyllisyysmallioikeuden rekisteröinnin mitättömäksi julistamisvaatimuksen perusteena. Hyödyllisyysmallin mitättömyyttä koskevan yhdenmukaisen soveltamisen johdosta ehdotetaan 21 §:n 1 momentissa viitattavaksi samoihin säännöksiin kuin 19 §:n 1 momentissa.

25 §. Pykälässä ehdotetaan hyödyllisyysmallin suoja-aikaa pidennettäväksi enimmillään kahdeksasta kymmeneen vuoteen. Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on tällä hetkellä voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja voidaan kerran hakemuksesta uudistaa neljäksi vuodeksi. Ehdotuksen mukaan hyödyllisyysmallin rekisteröinti olisi voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se

voitaisiin hakemuksesta uudistaa kerran neljäksi vuodeksi ja tämän jälkeen vielä kerran kahdeksi vuodeksi. Rekisteröinti voitaisiin pitää voimassa enintään 10 vuotta. Hyödyllisyysmallioikeuden teollisoikeudellisenä suojamuotona käyttöön ottaneissa valtioissa hyödyllisyysmallin rekisteröinnin enimmäisvoimassaoloaika on yleensä kymmenen vuotta. Näin on muun muassa Tanskassa ja Itävallassa. Tanskassa hyödyllisyysmalli on voimassa kolme vuotta hakemispäivästä lukien ja se on kerran uudistettavissa kolmeksi vuodeksi ja tämän jälkeen vielä kerran neljäksi vuodeksi. Hyödyllisyysmallilla suojataan usein keksintöjä, joiden taloudellinen hyväksikäyttöaika ei välttämättä kestä monta vuotta. Suojan voimassaoloajan jaksottaminen kolmeen kauteen antaisi suojan haltijalle joustavamman mahdollisuuden harkita suojan voimassaoloajan jatkamisen tarpeellisuutta kuin esimerkiksi kaksi viiden vuoden rekisteröintikautta.

26 §. Pykälän 1 momentissa säädetään hyödyllisyysmallin rekisteröinnin uudistamismenettelystä. Suoja-ajan jatkamisesta olisi maksettava erillinen uudistamismaksu. Uudistamista haetaan rekisteriviranomaiselta aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisen jälkeen. Saman ajan kuluessa on suoritettava vahvistettu uudistamismaksu. Hyödyllisyysmallioikeuden haltijan hakiessa rekisteröinnin uudistamista vasta puoli vuotta rekisteröintikauden päättymisen jälkeen aiheutuu tästä viranomaiselle ja ulkopuoliselle epävarmuutta hyödyllisyysmallioikeuden voimassaolosta. Haltija haluaa usein kuitenkin hyödyntää pidennetyn maksuajan edut ja jättää rekisteröinnin uudistamisen myöhäisimpään mahdolliseen ajankohtaan. Tämä lisää kolmannen osapuolen epävarmuutta suojakysymyksissä. Rekisteröinnin uudistamismaksujen lykkäämistä tulisi välttää. Tämän vuoksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että rekisteröintikauden päättymisen jälkeen suoritettava uudistamismaksu olisi tavallista uudistamismaksua suurempi. Vastaava säännös on patenttilain 41 §:ssä ja mallioikeuslain (221/71) 47 §:ssä.

8 a luku. Hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus

Patenttiyhteistyösopimuksen 2 artiklan ii ala-

kohdan mukaan sopimuksen viittaukset patenttiin on tulkittava viittauksiksi patenttiin, keksijäntodistukseen, hyödyllisyysmallintodistukseen, hyödyllisyysmalliin, lisäpatenttiin tai lisätodistukseen, lisäkeksijäntodistukseen ja hyödyllisyysmallin lisätodistukseen. Hyödyllisyysmallilaissa ei ole kansainvälisen patenttiyhteistyösopimuksen soveltamista koskevia säännöksiä. Kansainvälisen käytännön yhdenmukaistamiseksi myös hyödyllisyysmallilaissa ehdotetaan säädettäväksi sopimuksen soveltamissäännösten mukaisesta menettelystä. Pelkkä viittaus patenttilain kansainvälistä patenttihakemusta koskeviin säännöksiin ei ole hyödyllisyysmallilaissa riittävä, koska muun muassa patenttihakemukseen liittyvät määräajat ja maksut eroavat hyödyllisyysmallihakemukseen liittyvistä määräajoista ja maksuista.

Patenttiyhteistyösopimuksen 43 artiklan mukaan kysymyksen ollessa sellaisesta nimenä tai valitusta valtiosta, jonka laki sallii muun muassa hyödyllisyysmallintodistuksen, hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallin lisätodistuksen myöntämisen, hakija voi ilmoittaa sovellutussääntöjen mukaisesti, että hänen kansainvälinen hakemuksensa koskee tämän valtion osalta patentin sijasta hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallintodistuksen taikka hyödyllisyysmallin lisätodistuksen myöntämistä. Tällaisen ilmoituksen vaikutus määräytyy hakijan valinnan perusteella. Patenttiyhteistyösopimuksen 44 artiklan mukaan hakija voi jatkaa kansainvälistä hakemustaan nimenä tai valitussa valtiossa patentti- tai hyödyllisyysmallihakemuksena valtion kansallisesta lainsäädännöstä riippuen. Jos mainitussa valtiossa ei säännellä hyödyllisyysmallista, ei kansainvälistä hakemusta voi jatkaa hyödyllisyysmallihakemuksena.

Patenttiyhteistyösopimuksen 10 artiklan ja sovellutussääntöjen 18 ja 19 §:n mukaan hakijalla on mahdollisuus tehdä kansainvälinen hakemus vastaanottavalle viranomaiselle joko valtiossa, jossa hänellä on kotipaikka, tai valtiossa, jonka kansalainen hän on. Kansainvälisen hakemuksen voi tehdä myös suoraan kansainväliselle toimistolle tietyin edellytyksin. Patenttiyhteistyösopimuksessa kansainvälisellä toimistolla tarkoitetaan Yhdistyneiden kansakuntien alaisen Maailman henkisen omaisuuden järjestön WIPOn kansainvälistä toimistoa. On myös sopimusvaltioiden välisten sopimusten perusteella mahdollista, että Suomen rekisteriviranominen toimii vastaanottavana viran-

omaisena kansainvälisille hakemuksille, jotka tekee jonkun toisen maan kansalainen tai sellainen, jolla on siellä kotipaikka.

45 a §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttiyhteistyösopimuksen mukaisesti tehtyä kansainvälistä hakemusta, jossa suojamuodoksi on valittu hyödyllisyysmalli.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kansainvälinen hakemus tehtäisiin rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttiyhteistyösopimuksen ja sen soveltussääntöjen mukaan olisi oikeutettu vastaanottamaan tällaisen hakemuksen. Tällaista hakemuksen vastaanottavaa viranomaisesta nimitettäisiin vastaanottavaksi viranomaiseksi. Ehdotuksen mukaan Suomessa vastaanottavana viranomaisena toimisi patentti- ja rekisterihallitus. Tästä voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä asetuksella. Hakemuksesta tulee suorittaa vahvistettu maksu. Tällä tarkoitetaan patenttiyhteistyösopimuksen soveltussäännön mukaan perittäviä maksuja kansainvälisen hakemuksen käsittelystä.

Koska hakemusta koskevat säännöt perustuvat patenttiyhteistyösopimukseen ja ovat siten joitakin määräaikoja ja maksuja koskevia säännöksiä lukuunottamatta yhdenmukaisia patenttilain kansainvälistä patenttihakemusta koskevan 3 luvun säännösten kanssa, ehdotetaan pykälän 3 momentissa hakemuksen käsittelyn osalta viitattavaksi soveltuvin osin patenttilakiin.

45 b §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen oikeusvaikutuksista. Säännös vastaa sisällöltään patenttiyhteistyösopimuksen 11 artiklan 3 kappaletta. Ehdotuksen mukaan kansainvälisellä hakemuksella, jolle vastaanottava viranomainen on vahvistanut kansainvälisen hakemispäivän, olisi Suomessa sama vaikutus kuin sanottuna päivänä Suomessa tehdyllä kansallisella hyödyllisyysmallihakemuksella. Koska hyödyllisyysmallioikeuden voi saada ainoastaan keksintöön, joka on uusi ja selvästi eroaa siitä, mikä on tullut tunnetuksi ennen hyödyllisyysmallioikeuden hakemispäivää, ja koska tunnetuksi katsotaan myös ennen mainittua päivää Suomessa tehdyn hyödyllisyysmallin sisältö, jos mainittu hakemus tulee julkiseksi, ehdotetaan pykälässä säädettäväksi, että hyödyllisyysmallilain 2 §:n 2 momentin toisen virkkeen säännöksiä sovelletaan kan-

sainväliseen hakemukseen vain, milloin hakija on täyttänyt 45 d §:n mukaiset velvollisuutensa, eli antanut säädettynä aikana Suomen rekisteriviranomaiselle hakemuksen asianmukaisen käännöksen, suorittanut vahvistetun rekisteröintimaksun ja saattanut hakemuksensa vastaamaan tämän lain muotoa ja sisältöä koskevia määräyksiä.

45 c §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että kansainvälinen hakemus katsottaisiin Suomen osalta peruutetuksi patenttiyhteistyösopimuksen 24 artiklan 1 kappaaleen i ja ii alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Säännös on yhdenmukainen patenttilain 30 §:n kanssa. Patenttiyhteistyösopimuksen mukaan kansainvälinen hakemus raukeaa, jos hakija peruuttaa kansainvälisen hakemuksensa tai Suomen nimeämisen hakemuksessaan taikka jos kansainvälinen hakemus katsotaan muusta syystä peruutetuksi. Kansainvälinen hakemus katsotaan peruutetuksi, jos arkistokopio hakemuksesta ei ole saapunut kansainväliseen toimistoon ajoissa, jos hakemuksessa on puutteellisuuksia eikä niitä korjata säädetyssä määräajassa, jos säädetyjä maksuja ei ole suoritettu säädetyssä ajassa, jos kansainväliselle hakemukselle on säädetty tekemispäivä, jonka jälkeen vastaanottava viranomainen toteaa, ettei hakemuksen kaikkia muutovaatimuksia ole täytetty. Valtion nimeämisen osalta hakemus katsotaan peruutetuksi myös, jos vastaanottava viranomainen havaitsee, että säädettyä maksua ei ole suoritettu nimetyn valtion osalta. Ehdotuksen mukaan kansainvälisen hakemuksen sama oikeusvaikutus kuin kansallisella hyödyllisyysmallihakemuksella lakkaisi näissä tapauksissa. Tällaisessa tapauksessa seuraukset olisivat samat kuin kansallisen hakemuksen peruuttamisella kyseisessä maassa.

45 d §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kansainvälisen hakemuksen jatkamisesta Suomen osalta. Ehdotuksen mukaan hakijan on 20 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös. Jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, on hakijan annettava jäljennös hakemuksesta. Ehdotuksen mukaan hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava rekisteriviranomaisille vahvistettu rekisteröintimaksu. Hakemus katsotaan tehdyksi vasta sitten, kun rekiste-

röintimaksu on suoritettu. Ehdotettu momentti vastaa sisällöltään patenttityhteistyösopimuksen 22 artiklaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että hakijan on suoritettava edellisessä 1 momentissa mainitut toimenpiteet 30 kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetusta päivästä, jos hakija on pyytänyt kansainvälisen hakemuksen kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta ja jos hän on 19 kuukauden kuluessa edellä 1 momentissa mainitusta päivästä patenttityhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaisesti ilmoittanut, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomessa hyödyllisyysmallioikeutta. Jos hakemukselle ei ole suoritettu kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta tai hakija ei ole ilmoittanut käyttävänsä kansainvälisen patentoitavuuden esitutkimuksen tulosta hyväkseen hakemuksensa käsittelyssä, tai on peruuttanut sanotun ilmoituksensa ennen tässä mainitun määräajan umpeutumista, on määräaika ehdotetun 1 momentin mukaisesti 20 kuukautta kansainvälisestä hakemispäivästä tai etuoikeuspäivästä, jos etuoikeutta pyydetään.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kansainvälisen hakemuksen käännöksen tai jäljennöksen toimittamisesta lisäajan kuluessa. Ehdotuksen mukaan jos hakija on suorittanut vahvistetun maksun ehdotetun 1 tai 2 momentin mukaisessa määräajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa sillä edellytyksellä, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan 1 tai 2 momentin mukaisen määräajan kuluessa. Tällä määräajalla tarkoitetaan 1 ja 2 momentissa ehdotettua 20 tai 30 kuukauden määräaikaa hakemispäivästä tai etuoikeuspäivästä siitä riippuen, kumpi momentti tulee sovellettavaksi.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kansainvälisen hakemuksen täydentämisestä. Ehdotuksen mukaan jos hakemus ei täytä ehdotetussa 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa hyödyllisyysmallilain edellytyksiä, voi hakija kahden kuukauden kuluessa ehdotetussa 1 ja 2 momentissa mainituista määräajoista täydentää kansainvälisen hakemuksen muotoa ja sisältöä niin, että se vastaa lain vaatimuksia. Ehdotuksen mukaan kansainvälinen hakemus on katsottava peruutetuksi Suomen osalta, jos hakija ei noudata ehdotetun pykälän säännöksiä. Ehdotettu säännös vastaa

sisällöltään patenttityhteistyösopimuksen sovellutussäännön 6 kohtaa 5 ja sovellutussäännön 13 kohtaa 5.

45 e §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta koskevan pyynnön tai tutkimuksen tulosten käyttämistä hyödyllisyysmallihakemuksessa koskevan ilmoituksen peruuttamisesta. Ehdotuksen mukaan jos hakija peruuttaa tämän pyynnön tai ilmoituksen, on kansainvälinen hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta. Samalla ehdotetaan, että hakemusta ei kuitenkaan ole katsottava peruutetuksi, jos peruutus on tehty ennen kuin ehdotetussa 45 d §:n 1 momentissa tarkoitettu 20 kuukauden määräaika on päättynyt ja hakija on mainitun pykälän ehdotetussa 1, 3 tai 4 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa jatkanut hakemusta. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään patenttityhteistyösopimuksen 37 artiklaa.

45 f §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kansainväliseen hakemukseen ja sen käsittelyyn sovellettavista säännöksistä. Ehdotuksen mukaan jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu Suomen osalta, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 34—38 §:ssä toisin säädetä. Kansainvälisen hakemuksen käsittelyssä tulotisiin pääsääntöisesti soveltamaan lain 2 luvun säännöksiä. Patenttilain mainitut säännökset koskevat kansainvälisen patenttihakemuksen julkisesti nähtäväksi panemista sekä hakemuksen käsittelyä. Niitä sovellettaisiin lähinnä erityistapauksissa. Momentissa ehdotetaan myös säädettäväksi, että kansainvälinen hakemus voidaan ainoastaan hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen ehdotetun 45 d §:n 1 ja 2 momentissa mainittujen määräaikojen päättymistä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että 10 §:ssä säädetty velvollisuus, jonka mukaan hakijalla tulee olla täällä asuva asiamies, alkaisi vasta, kun kansainvälinen hakemus voidaan Suomessa ottaa käsiteltäväksi. Säännös vastaa sisällöltään patenttityhteistyösopimuksen 27 artiklan 7 kappaletta, jonka mukaan vastaanotettava viranomainen voi sen jälkeen, kun kansainvälisen hakemuksen käsittely on viranomaisessa aloitettu, soveltaa kansallista lakia sikäli, kun se liittyy vaatimukseen, että hakijaa tulee edustaa asiamies, joka on oikeutettu edustamaan hakijaa mainitussa viranomaisessa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi

väksi kansainvälisen hakemuksen asiakirjojen julkisuudesta. Ehdotuksen mukaan hakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia jo ennen kuin hakija on jatkanut hakemusta, kun hakija antaa hakemuksen käännöksen tai jäljennöksen rekisteriviranomaiselle ja siten ilmaisee aikomuksensa jatkaa kansainvälistä hakemusta Suomessa, ja 18 kuukautta on kulunut siitä, kun hakemus on tehty, tai etuoikeutta pyydetäessä etuoikeuspäivästä. Patenttityhteistyösopimuksen 30 artiklan mukaan kenenkään ei saa antaa tutustua hakemukseen ennen kuin hakemuksen kansainvälinen julkaiseminen on tapahtunut. Tästä johtuen ehdotetaan säännöksessä poikettavaksi lain 18 §:ssä ehdotetusta 15 kuukauden enimmäisajasta rekisteröinnin lyk-
käykselle ja samalla hakemuksen kohteena olevien asiakirjojen julkiseksitulolle. Patenttityhteistyösopimuksen 21 artiklan mukaan kansainvälinen julkaiseminen tapahtuu 18 kuukauden kuluttua etuoikeuspäivästä tai, jos etuoikeutta ei ole pyydetty, kansainvälisestä hakemispäivästä.

48 §. Pykälässä säädetään keksintöä koskevan oikeuden luovuttamisvelvollisuudesta maan ollessa sotatilassa tai sodan vaaran uhattessa. Pykälässä viitataan patenttilain 75 §:ään. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa patenttilain 76 §:n tavoin viitattaisiin maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettuun lakiin. Mainittua lakia ehdotetaan muutettavaksi vastaavalla tavalla.

1.2. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä

Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain (551/67) 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mu-

kaan hyödyllisyysmallioikeus ja hyödyllisyysmallioikeushakemus rinnastetaan patentilla suojattaviin keksintöihin. Ehdotetussa hyödyllisyysmallilain muutoksessa hyödyllisyysmallilla suojattavan keksinnön määritelmä vastaisi menetelmiä lukuun ottamatta pääperiaatteiltaan patenttilain mukaisen keksinnön määritelmää. Tämän johdosta myös hyödyllisyysmallihakemukset voivat lakiehdotuksen voimaantum-
lon jälkeen koskea keksintöjä, joilla voi olla merkitystä maanpuolustukselle.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut muutokset edellyttävät hyödyllisyysmallioikeudesta annetun asetuksen (1419/91) muuttamista. Asetusmuutos sisältäisi säännökset hyödyllisyysmallihakemuksesta, kansainvälisestä hyödyllisyysmallihakemuksesta, hyödyllisyysmallirekisteristä ja sen pitämisestä sekä rekisteriviranomaisista. Myös kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista (190/93) on lakiehdotuksen johdosta muutettava. Asetusluonnos on liitetty tähän esitykseen.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996. Ehdotetut lait soveltuisivat niiden voimaantum-
lon jälkeen tehtäviin hyödyllisyysmallihakemuksiin tai rekisteröinnin uudistamista koskeviin hakemuksiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 8, 9 ja 18 §, 19 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 25 § ja 26 §:n 1 momentti sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti, 2 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 18 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1410/92), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 12 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 8 a luku ja 48 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Keksinnöllä tarkoitetaan tässä laissa teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti.

Keksinnöksi ei katsota pelkästään:

- 1) löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää;
- 2) taiteellista luomusta;
- 3) suunnitelmaa, sääntöä tai menetelmää älyllistä toimintaa, peliä tai liiketoimintaa var-
ten taikka tietokoneohjelmaa; eikä
- 4) tietojen esittämistä.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on si-
veellisyys tai yleisen järjestyksen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Sen mukaan kuin 45 b ja 45 f §:ssä sääde-
tään, on 8 a luvussa tarkoitettu hakemuksella
2 momenttia sovellettaessa sama oikeusvaiku-
tus kuin tässä maassa tehdyllä hyödyllisyysmal-
lihakemuksella.

3 §

Yksinoikeus sisältää myös sen, ettei muu
kuin hyödyllisyysmallioikeuden haltija ilman
tämän lupaa saa käyttää hyväksi keksintöä
tarjoamalla tai toimittamalla jollekin, jolla ei
ole oikeutta keksinnön hyväksikäyttöön, sel-
laista välinettä keksinnön käyttämiseksi tässä
maassa, joka liittyy johonkin olennaiseen kek-
sinnössään, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa
välineen, tietää tai olosuhteiden perusteella olisi
pitänyt tietää, että väline soveltuu ja on tar-
koitettu keksinnön käyttämiseen. Jos väline

on yleisesti kaupan oleva tavara, sovelletaan
edellä säädettyä vain, jos se, joka tarjoaa tai
toimittaa välineen, pyrkii vaikuttamaan vas-
taanottajaan siten, että tämä ryhtyisi 1 momen-
tissa mainittua yksinoikeutta loukkaavaan te-
koon. Sovellettaessa tämän momentin sään-
nöksiä ei keksinnön hyväksikäyttöön oikeutet-
tuna pidetä sitä, joka käyttää keksintöä hyväk-
si 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettulla
tavalla.

6 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus,
jäljempänä hyödyllisyysmallihakemus, tehdään
kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle, jo-
ka toimii rekisteriviranomaisena. Hakemus voi-
daan 8 a luvussa tarkoitettussa tapauksessa teh-
dä myös toisen maan patenttiviranomaiselle tai
kansainväliselle järjestölle.

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys
ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistu-
na se, mitä halutaan suojata (suojavaatimus).
Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ha-
kemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee
olla niin selvä, että ammattimies voi sen perus-
teella käyttää keksintöä. Mikäli keksintö kos-
kee mikrobiologisella menetelmällä aikaansaa-
tua tuotetta, sovelletaan patenttilain 8 a §:ää ja
22 §:n 6 ja 8 momenttia soveltuvin osin.

8 §

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan tehdä
myös muuntamalla samaa keksintöä koskeva
vireillä oleva patenttihakemus hyödyllisyysmal-
lihakemukseksi, jolloin hyödyllisyysmallihake-
mus katsotaan tehdyksi samana päivänä kuin
patenttihakemus. Muuntamista ei kuitenkaan
voida tehdä enää sen jälkeen, kun kymmenen

vuotta on kulunut siitä päivästä, jona patenttihakemus katsotaan tehdyksi. Tällaista hyödyllisyysmallihakemusta tehtäessä on muutoin noudatettava mitä hyödyllisyysmallihakemuksen tekemisestä säädetään.

Patenttihakemus jää vireille, vaikka se muunnettaisiin hyödyllisyysmallihakemukseksi, jollei hakija erikseen peruuta patenttihakemusta.

9 §

Samassa hakemuksessa ei saa hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan toistaan riippumattomaan keksintöön.

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan hakijan pyynnöstä jakaa, jolloin uusi hakemus on katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus.

12 §

Hakija tai, sen jälkeen kun hyödyllisyysmalli on merkitty rekisteriin tai tullut 18 §:n mukaan julkiseksi, kuka tahansa voi kirjallisesti pyytää rekisteriviranomaiselta tutkimusta sen arvioimiseksi, täyttääkö hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena oleva keksintö 2 §:n 1 momentin vaatimukset. Tutkimuksesta on suoritettava vahvistettu maksu.

18 §

Hakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia rekisteröintipäivästä lukien tai viimeistään kun 15 kuukautta on kulunut päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä.

Hakijan pyynnöstä rekisteröintiä voidaan lykätä enintään 15 kuukautta päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Jos hakemus on jätetty sillensä tai hylätty, asiakirjat tulevat julkisiksi vain, jos hakija pyytää hakemuksen ottamista uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta päätökseen, jolla hakemus on hylätty. Rekisteröinnin lykäyksestä on suoritettava vahvistettu maksu.

Hakijan pyynnöstä asiakirjat tulevat julkisiksi aikaisemminkin kuin 1 momentissa säädetään.

19 §

Jos keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus

koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, voi kuka tahansa esittää vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta kokonaan tai osittain mitättömäksi.

21 §

Jos rekisteriviranomainen vaatimuksen johdosta toteaa, että keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä lain 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, hyödyllisyysmallin rekisteröinti on julistettava kokonaan tai osittain mitättömäksi.

25 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kahdesti, ensin neljäksi ja sitten kahdeksi vuodeksi.

26 §

Rekisteröinnin uudistamista haetaan kirjallisesti rekisteriviranomaiselta aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisen jälkeen. Saman ajan kuluessa on suoritettava vahvistettu uudistamismaksu. Kulussa olevan rekisteröintikauden jälkeen uudistamismaksu on suoritettava vahvistettuine korotuksineen.

8 a luku

Kansainvälinen hakemus

45 a §

Kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttityhteistyösopimuksen (SopS 58/80) mukaisesti tehtyä hyödyllisyysmallia koskevaa hakemusta.

Kansainvälinen hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttityhteistyösopimuksen ja sen sovellu-

tussääntöjen mukaan on oikeutettu vastaanotamaan tällaisen hakemuksen (vastaanottava viranomainen). Vastaanottavana viranomaisena toimii Suomessa patentti- ja rekisterihallitus siten kuin asetuksella säädetään. Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava vahvistetut maksut.

Jollei 45 b—45 f §:ssä toisin säädetä, sovelletaan Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen käsittelyyn soveltuvin osin, mitä patenttilain 3 luvussa säädetään kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelystä.

45 b §

Hyödyllisyysmallia koskevalla kansainvälisellä hakemuksella, jolle vastaanottava viranomainen on vahvistanut kansainvälisen hakemispäivän, on tässä maassa sama vaikutus kuin sanottuna päivänä tehdyllä suomalaisella hyödyllisyysmallihakemuksella. Mitä 2 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä säädetään, koskee kansainvälistä hakemusta vain, jos hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti.

45 c §

Hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus katsotaan Suomen osalta peruutetuksi patenttiyhteistyösopimuksen 24 artiklan 1 kappaleen i ja ii alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

45 d §

Jos hakija haluaa jatkaa hyödyllisyysmallia koskevaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 20 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu rekisteröintimaksu rekisteriviranomaiselle.

Jos hakija on pyytänyt hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta ja jos hän on 19 kuukauden kuluessa 1 momentissa mainitusta päivästä patenttiyhteistyösopimuk-

sen ja sen sovellutussääntöjen mukaisesti ilmoittanut, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomen käsittävää hyödyllisyysmallioikeutta, hänen on suoritettava 1 momentissa mainittu toimenpiteet 30 kuukauden kuluessa mainitusta päivästä.

Jos hakija on suorittanut vahvistetun rekisteröintimaksun 1 tai 2 momentin mukaisessa ajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan 1 tai 2 momentin mukaisen määräajan kuluessa.

Jollei hakemus 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa täytä tämän lain mukaisia edellytyksiä, voi hakija kahden kuukauden kuluessa 1 ja 2 momentissa mainituista määräajoista lukien saattaa hakemuksensa patenttiyhteistyösopimuksen sovellutussääntöjen hakemuksen muotoa ja sisältöä koskevia määräyksiä vastavaksi. Jollei hakija noudata tämän pykälän säännöksiä, on hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta.

45 e §

Jos hakija peruuttaa kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta koskevan pyynnön tai ilmoituksen, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomen käsittävää hyödyllisyysmallioikeutta, hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus on katsottava peruutetuksi Suomen osalta. Hakemusta ei kuitenkaan katsota peruutetuksi, jos peruutus on tehty ennen 45 d §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ja hakija on 45 d §:n 1, 3 tai 4 momentissa säädetyn määräajan kuluessa jatkanut hakemusta.

45 f §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 34—38 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen 45 d §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Edellä 10 §:ssä säädetty velvollisuus, jonka mukaan hakijalla tulee olla täällä asuva asiamies, alkaa vasta kun hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi.

Kun 18 kuukautta on kulunut siitä, kun

hakemus on tehty, tai, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä ja hakija on täyttänyt 45 d §:n mukaisen velvollisuutensa antaa hakemuksen käännös tai, milloin hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, hakija on antanut hakemuksen jäljennöksen rekisteriviranomaiselle, ovat hakemusta koskevat asiakirjat julkisia jo ennen kuin hakija on jatkanut hakemusta.

48 §

Keksinnöistä, joilla on merkitystä maanpuolustukselle, säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin hakemuksiin.

2.

Laki

maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (551/67) 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Mitä tässä laissa säädetään patentista tai patenttihakemuksesta, koskee soveltuvien osien myös hyödyllisyysmallioikeutta ja hyödyllisyysmallioikeutta koskevaa hakemusta. Tällöin pa-

tenttilain 21 ja 22 §:n säännösten sijasta sovelletaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 18 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri Antti Kalliomäki

1.

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 8, 9 ja 18 §, 19 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 25 § ja 26 §:n 1 momentti sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti, 2 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 18 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1410/92), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 12 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 8 a luku ja 48 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Keksinnöllä tarkoitetaan tässä laissa *esineen muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuvaa* teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti.

Keksinnöllä tarkoitetaan tässä laissa teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti.

Keksinnöksi ei katsota pelkästään:

- 1) löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää;
- 2) taiteellista luomusta;
- 3) suunnitelmaa, sääntöä tai menetelmää älyllistä toimintaa, peliä tai liiketoimintaa varten taikka tietokoneohjelmaa; eikä
- 4) tietojen esittämistä.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisuuden tai yleisen järjestyksen vastaista.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisuuden tai yleisen järjestyksen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Sen mukaan kuin 45 b ja 45 f §:ssä säädetään, on 8 a luvussa tarkoitettu hakemuksella 2 momenttia sovellettaessa sama oikeusvaikutus kuin tässä maassa tehdyllä hyödyllisyysmallihakemuksella.

3 §

Yksinoikeus sisältää myös sen, ettei muu kuin hyödyllisyysmallioikeuden haltija ilman tämän lupaa saa käyttää hyväksi keksintöä tarjoamalla tai toimittamalla jollekin, jolla ei ole oikeutta keksinnön hyväksikäyttöön, sellaista välinettä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keksinnön käyttämiseksi tässä maassa, joka liittyy johonkin olennaiseen keksinnösssä, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, tietää tai olosuhteiden perusteella olisi pitänyt tietää, että väline soveltuu ja on tarkoitettu keksinnön käyttämiseen. Jos väline on yleisesti kaupan oleva tavara, sovelletaan edellä säädettyä vain, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, pyrkii vaikuttamaan vastaanottajaan siten, että tämä ryhtyisi 1 momentissa mainittua yksinoikeutta loukkaavaan tekoon. Sovellettaessa tämän momentin säännöksiä ei keksinnön hyväksikäyttöön oikeutettuna pidetä sitä, joka käyttää keksintöä hyväksi 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

6 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jäljempänä hyödyllisyysmallihakemus, tehdään kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii rekisteriviranomaisena.

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (suojavaatimus). Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että ammattimies voi sen perusteella käyttää keksintöä.

8 §

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan tehdä myös muuntamalla samaa keksintöä koskeva vireillä oleva patenttihakemus hyödyllisyysmallihakemukseksi, jolloin hyödyllisyysmallihakemus katsotaan tehdyksi samana päivänä kuin patenttihakemus. Muuntamista ei kuitenkaan voida tehdä enää sen jälkeen, kun kahdeksan vuotta on kulunut siitä päivästä, jona patenttihakemus katsotaan tehdyksi. Tällaista hyödyllisyysmallihakemusta tehtäessä on muutoin noudatettava mitä hyödyllisyysmallihakemuksen tekemisessä on säädetty.

6 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jäljempänä hyödyllisyysmallihakemus, tehdään kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii rekisteriviranomaisena. *Hakemus voidaan 8 a luvussa tarkoitettussa tapauksessa tehdä myös toisen maan patenttiviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle.*

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (suojavaatimus). Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että ammattimies voi sen perusteella käyttää keksintöä. *Mikäli keksintö koskee mikrobiologisella menetelmällä aikaansaatuja tuotetta, sovelletaan patenttilain 8 a §:ää ja 22 §:n 6 ja 8 momenttia soveltuvin osin.*

8 §

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan tehdä myös muuntamalla samaa keksintöä koskeva vireillä oleva patenttihakemus hyödyllisyysmallihakemukseksi, jolloin hyödyllisyysmallihakemus katsotaan tehdyksi samana päivänä kuin patenttihakemus. Muuntamista ei kuitenkaan voida tehdä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut siitä päivästä, jona patenttihakemus katsotaan tehdyksi. Tällaista hyödyllisyysmallihakemusta tehtäessä on muutoin noudatettava mitä hyödyllisyysmallihakemuksen tekemisestä säädetään.

Patenttihakemus jää vireille, vaikka se muunnettaisiin hyödyllisyysmallihakemukseksi, jollei hakija erikseen peruuta patenttihakemusta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Samassa hakemuksessa ei saa hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan keksintöön.

9 §

Samassa hakemuksessa ei saa hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan toisistaan riippumattomaan keksintöön.

Hakemus voidaan hakijan pyynnöstä jakaa, jolloin uusi hakemus on katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus.

12 §

Hakija tai, sen jälkeen kun hyödyllisyysmalli on merkitty rekisteriin tai tullut 18 §:n mukaan julkiseksi, kuka tahansa voi kirjallisesti pyytää rekisteriviranomaiselta tutkimusta sen arvioimiseksi, täyttääkö hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena oleva keksintö 2 §:n 1 momentin vaatimukset. Tutkimuksesta on suoritettava vahvistettu maksu.

18 §

Hakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia rekisteröintipäivästä lukien.

18 §

Hakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia rekisteröintipäivästä lukien tai viimeistään kun 15 kuukautta on kulunut päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä.

Hakijan pyynnöstä rekisteröintiä voidaan lykätä enintään 15 kuukautta päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Jos hakemus on jätetty sillensä tai hylätty, asiakirjat tulevat julkisiksi vain, jos hakija pyytää hakemuksen ottamista uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta päätökseen, jolla hakemus on hylätty. Rekisteröinnin lykkäyksestä on suoritettava vahvistettu maksu.

Hakijan pyynnöstä asiakirjat tulevat julkisiksi aikaisemminkin kuin 1 momentissa säädetään.

19 §

Jos keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä 1 §:n 2 tai 3 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8, 9 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, kuka tahansa voi esittää vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta kokonaan tai osittain mitättömäksi.

19 §

Jos keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, voi kuka tahansa esittää vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta kokonaan tai osittain mitättömäksi.

21 §

Jos rekisteriviranomainen vaatimuksen johdosta toteaa, että keksintö, jota hyödyllisyys-

21 §

Jos rekisteriviranomainen vaatimuksen johdosta toteaa, että keksintö, jota hyödyllisyys-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

mallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8, 9 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, hyödyllisyysmallin rekisteröinti on julistettava kokonaan tai osittain mitättömäksi.

mallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä lain 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, hyödyllisyysmallin rekisteröinti on julistettava kokonaan tai osittain mitättömäksi.

25 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kerran neljäksi vuodeksi.

25 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kahdesti, ensin neljäksi ja sitten kahdeksi vuodeksi.

26 §

Rekisteröinnin uudistamista haetaan kirjallisesti rekisteriviranomaiselta aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sen päättymisen jälkeen. Saman ajan kuluessa on suoritettava vahvistettu uudistamismaksu.

26 §

Rekisteröinnin uudistamista haetaan kirjallisesti rekisteriviranomaiselta aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisen jälkeen. Saman ajan kuluessa on suoritettava vahvistettu uudistamismaksu. *Kulussa olevan rekisteröintikauden jälkeen uudistamismaksu on suoritettava vahvistettuine korkuksineen.*

8 a luku

Kansainvälinen hakemus

(Uusi 45 a—45 f §)

48 §

Keksinnöistä, joilla on merkitystä maanpuolustukselle, säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin hakemuksiin.

2.

Laki**maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (551/67) 1 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Mitä tässä laissa säädetään patentista tai patenttihakemuksesta, koskee soveltuvin osin myös hyödyllisyysmallioikeutta ja hyödyllisyysmallioikeutta koskevaa hakemusta. Tällöin patenttilain 21 ja 22 §:n säännösten sijasta sovelletaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 18 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____

Asetus

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun asetuksen muuttamisesta

Kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/91) 48 §:n nojalla annetun asetuksen (1419/91) 2 §, 3 §, 5 §, 7 §:än 2 momentti, 13 §:än 2 momentti, 17 §:än 2 momentti ja 18 § sekä lisätään 1 §:ään uusi 2—4 momentti, 6 §:ään uusi 2 momentti, 13 §:ään uusi 4 momentti, 14 §:ään uusi 2 momentti, 16 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä uusi 24 a § ja 24 b § seuraavasti:

1 §

Suomalainen hyödyllisyysmallihakemus tehdään patentti- ja rekisterihallitukselle. Hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus, joka käsittää Suomen, tehdään viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka Washingtonissa 19 päivänä kesäkuuta 1970 tehdyn patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaan on toimivaltainen vastaanottava viranomainen.

Rekisteriviranomaisesta vastaanottavana viranomaisena säädetään patenttiasetuksen 45—51 §:ssä.

Tämän asetuksen hyödyllisyysmallihakemusta koskevia säännöksiä sovelletaan, jollei jonkin säännöksen osalta toisin säädetä, vain:

1) suomalaiseen hyödyllisyysmallihakemukseen; ja

2) hyödyllisyysmallia koskevaan kansainväliseen hakemukseen, jota on jatkettu Suomen osalta hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 45 d §:n mukaan tai joka on otettu käsiteltäväksi patenttilain 38 §:n mukaan.

2 §

Hakemuskirjan tulee olla hakijan tai hänen asiamiehensä allekirjoittama ja siinä tulee olla:

1) hakijan nimi, kotipaikka ja osoite sekä, jos hakijaa edustaa asiamies, myös tämän nimi, kotipaikka ja osoite;

2) keksijän nimi ja osoite;

3) hyödyllisyysmallihakemuksessa esitetyn keksinnön lyhyt ja asiallinen nimitys;

4) ilmoitus siitä, pyydetäänkö hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/91) 5 §:n mukaista etuoikeutta;

5) ilmoitus, pyytääkö hakija hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 12 §:n mukaista tutkimusta;

6) ilmoitus siitä, pyytääkö hakija hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 18 §:n mukaisesti hakemuksensa rekisteröinnin lykkäystä määräämässä ajan, kuitenkin enintään 15 kuukautta;

7) milloin useat yhdessä hakevat hyödyllisyysmallin rekisteröintiä, ilmoitus siitä, onko joku heistä oikeutettu kaikkien puolesta vastaanottamaan rekisteriviranomaisen ilmoitukset; sekä

8) ilmoitus hakemuskirjan liitteistä; ja

9) mikro-organismiviljelmän talletuksesta patenttilain (550/67) 8 a §:ää vastaava ilmoitus.

3 §

Hakemuskirjaan on liitettävä:

1) keksinnön selitys ja keksinnön havainnollistamiseksi tarpeellinen kuva tai kuvia sekä yksi tai useampi suojavaatimus;

2) jos hakijaa edustaa asiamies, tälle annettu valtakirja;

3) milloin joku muu kuin hakija on tehnyt keksinnön, asiakirja, joka näyttää toteen hakijan oikeudet; sekä

4) todistus rekisteröintimaksun suorittami-

sesta, ja mikäli hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 12 §:n mukaista tutkimusta on pyydetty, todistus tutkimusmaksun suorittamisesta.

5 §

Kun hyödyllisyysmallihakemus tehdään muuntamalla patenttihakemuksesta, tulee hakemuksen yhteydessä ilmoittaa, milloin hakemuksen perustana oleva patenttihakemus on tehty tai katsotaan tehdyksi ja mikä on sen hakemusnumero. Tällaiseen muuntamalla tehtyyn hyödyllisyysmallihakemukseen liitetään viran puolesta patenttihakemuksesta tarpeellisten asiakirjojen kopiot, ei kuitenkaan selityksen, suojavaatimusten eikä kuvien kopioita.

6 §

Rekisteröinnin lykkäystä hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 18 §:n mukaan tulee pyytää, kun hyödyllisyysmallihakemus tehdään. Myöhemmin esitettyä pyyntöä ei hyväksytä.

7 §

Päiväkirjaan merkitään kustakin hakemuksesta:

- 1) hakemuksen saapumispäivä ja hakemusnumero;
- 2) kansainvälisen patenttiluokituksen mukaiset luokat, joihin hakemus on luokiteltu;
- 3) hakijan nimi, kotipaikka ja osoite;
- 4) jos hakijaa edustaa asiamies, tämän nimi, kotipaikka ja osoite;
- 5) keksijän nimi ja osoite;
- 6) keksinnön nimitys;
- 7) jos hakemus on saatu muuntamalla aiemmin tehdystä patenttihakemuksesta, päivä, jolloin patenttihakemus on tehty tai katsotaan tehdyksi;
- 8) jos etuoikeutta on pyydetty, missä etuoikeuden perustaksi ilmoitettu aikaisempi hakemus on tehty sekä tämän hakemuksen tekemispäivä ja numero;
- 9) onko hakemus suomalainen vai kansainvälinen hakemus;
- 10) jos hakemus on kansainvälinen hakemus, kansainvälinen tekemispäivä sekä päivä, jona hakemusta on hyödyllisyysmallioikeudesta

annetun lain 45d §:n mukaan jatkettu tai hakemus on patenttilain 38 §:n mukaan jätetty sekä kansainvälinen hakemusnumero;

11) jos hakemus on aikaansaatu jakamalla, alkuperäisen hakemuksen päiväkirjanumero on tekemispäivä;

12) jos hakemuksen jakamisella on syntynyt uusi hakemus, jaetun hakemuksen päiväkirjanumero;

13) jos hakemus on lain hyödyllisyysmallioikeudesta 18 §:n mukaan tullut julkiseksi, julkiseksitulopäivä;

14) onko hakemuksesta tehty hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 12 §:n mukainen tutkimuspyyntö;

15) asiassa saapuneet kirjelmät ja suoritettut maksut; sekä

16) asiassa tehtyt päätökset.

13 §

Kukin suojavaatimus saa sisältää ainoastaan yhden keksinnön.

Hyödyllisyysmallihakemus voi käsittää useita suojavaatimuksia. Jos hakemuksessa on useita suojavaatimuksia, ne on esitettävä peräkkäin ja numeroitava juoksunumeroilla. Suojavaatimukset voivat sisältää eri keksintöjä, mikäli ne ovat toisistaan riippuvaisia eli niiden välillä on tekninen yhteys siten, että niille on yhteistä yksi tai useampi samanlainen tai vastaavanlainen tekninen erityispiirre. Teknisellä erityispiirteellä tarkoitetaan sellaista teknistä ominaisuutta, joka kussakin keksinnössä, keksintöä kokonaisuutena tarkasteltaessa, merkitsee muutosta tekniikan tasoon verrattuna.

Arvioitaessa, ovatko keksinnöt toisistaan riippuvaisia, ei ole merkitystä sillä, onko keksinnöt määritelty erillisissä suojavaatimuksissa vai vaihtoehtoina yhdessä vaatimuksessa.

14 §

Jos hyödyllisyysmallihakemukseen kuuluu lain hyödyllisyysmallioikeudesta 6 §:n mukainen mikro-organismiviljelmän talletus, hakijan tulee hakemusasikirjoissaan esittää kaikki ne tiedot organismin tunnusmerkeistä, jotka ovat oleellisia ja jotka ovat hakijan tiedossa. Tällainen talletus on tehtävä Budapestissa 28 päivänä huhtikuuta 1977 tehdyn mikro-organismien tallettamisen kansainvälistä tunnustamista patentinhakemusmenettelyä varten koskevan so-

pimuksen mukaisesti kansainväliseen talletusviranomaiseen. Talletuksesta on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle. Mitä patenttiasetuksen 17 a §:ssä, 17 b §:n 3—4 momentissa, 17 c §:ssä ja 25 a, c—d §:ssä on säädetty mikro-organismiviljelmän talletuksesta, sovelletaan hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena olevan mikro-organismin talletukseen soveltuvien osin.

16 §

Milloin alkuperäisissä hakemusasiakirjoissa on esitetty useita keksintöjä, hakija voi jakaa hakemuksen useiksi hakemuksiksi. Tällöin on hakijan pyynnöstä alkuperäisestä hakemuksesta erotettua keksintöä tarkoittava uusi hakemus katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus. Jakamalla aikaansaatu uusi hakemus ei voi käsittää mitään sellaista, mikä ei käynyt selville alkuperäisestä hakemuksesta.

Jos hakemus jaetaan sen johdosta, että se käsittää kaksi tai useampia toisistaan riippumattomia keksintöjä, uusi hakemus katsotaan tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus ainoastaan, jos uusi hakemus on tehty viimeistään kaksi kuukautta sen jälkeen, kun vastaava supistus oli tehty alkuperäiseen hakemukseen.

17 §

Rekisteriin merkitään

1) hyödyllisyysmallihakemuksen päiväkirjanumero sekä hyödyllisyysmallin rekisterinumero ja kansainvälisen patenttiluokituksen mukaiset luokat;

2) hyödyllisyysmallioikeuden haltijan nimi, kotipaikka ja osoite;

3) jos hyödyllisyysmallioikeuden haltijaa edustaa asiamies, asiamiehen nimi, kotipaikka ja osoite;

4) keksijän nimi ja osoite;

5) seuraavat päivämäärät;

a) hakemuksen tekemispäivä;

b) jos hyödyllisyysmallihakemus on saatu hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 8 §:n mukaisesti muuntamalla patenttihakemuksesta, patenttihakemuksen tekemispäivä;

c) jos hakemus on kansainvälinen hyödyllisyysmallihakemus, kansainvälinen tekemispäivä sekä päivä, jona hakemusta on lain hyödyllisyysmallioikeudesta 45 d §:n mukaan jatkettu tai hakemus on patenttilain 38 §:n mukaan jätetty sekä kansainvälinen hakemusnumero;

d) hakemusasiakirjojen julkiseksitilopäivä;

e) hyödyllisyysmallin rekisteröintipäivä.

6) pyydetty etuoikeus, sekä ilmoitus siitä, missä etuoikeuden perustaksi ilmoitettu hakemus on tehty, sen tekemispäivä ja numero;

7) jos hakemus on aikaansaatu jakamalla, alkuperäisen hakemuksen numero;

8) onko hakemukselle tehty hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 12 §:n mukainen tutkimus;

9) kuuluuko hakemukseen mikro-organismiviljelmän talletus; sekä

10) keksinnön nimitys ja kuva.

18 §

Hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetun hyödyllisyysmallin rekisteröintiä koskevan kuulutuksen tulee sisältää hyödyllisyysmallin rekisterinumero ja kansainvälisen patenttiluokituksen mukaiset luokat, keksinnön nimitys ja tarpeellinen kuva tai kuvat, hyödyllisyysmallioikeuden haltijan nimi sekä hakemuksen päiväkirjanumero ja merkinä siitä, onko hakemuksesta tehty saman lain 12 §:n mukainen tutkimus.

Rekisteriviranomaisen tutkimus

24 a §

Tutkiessaan keksinnön hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 12 §:n 3 momentin mukaisesti, rekisteriviranomainen ottaa huomioon kaikki seikat, jotka se saa tietoonsa. Rekisteriviranomaisen tutkimus suoritetaan Suomen julkisten hyödyllisyysmalli- ja mallihakemusten sekä Suomen, Norjan, Ruotsin, Tanskan, Amerikan Yhdysvaltojen, Ison-Britannian, Ranskan, Saksan ja Euroopan patenttiviraston sekä kansainvälisten julkisten patenttihakemusten ja patentti- ja kuulutusjulkaisujen perusteella. Lisäksi voidaan tutkia muutakin saatavissa olevaa kirjallisuutta, mikäli se katsotaan aiheelliseksi. Rekisteriviranomainen antaa tutkimustuloksesta ilmoituksen sekä lausunnon, mikäli sellaista on erikseen pyydetty.

Kansainvälisiä hakemuksia vastaanottava viranomainen

24 b §

Patentti- ja rekisterihallitus on hyödyllisyysmallia koskevia kansainvälisiä hakemuksia vastaanottava viranomainen, kun hakijana on

Suomen kansalainen tai henkilö, jolla on kotipaikka tässä maassa, Suomen lain mukaan muodostettu oikeushenkilö taikka se, joka harjoittaa liikettä tässä maassa.

Jos hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen tekevät useat hakijat ja jos joku näistä on 1 momentissa tarkoitettu luonnollinen tai oikeushenkilö, on hakemuksen tekemiseen sovellettava 1 momentin säännöksiä.

Hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen vastaanottamisessa viranomais-

sa noudatetaan soveltuvin osin, mitä patenttiasetuksen 46—51 §:ssä on säädetty ja Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen jakamisessa soveltuvin osin mitä patenttiasetuksen 52—52 c §:ssä on säädetty.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Tätä asetusta sovelletaan _____ päivänä
kuuta 199 tai sen jälkeen tehtyihin hakemuk-
siin.